

מן התלמוד

סדר מועד,
מסכת תענית, דף כ"ג

אמר ר'יה: פשיטא לכך דחייית שבעין שניין? אמר
ר'יה: האי גברא עלמא כחורבא אשכחתיה, כי הכי
דשתלי לי אברהי - שתלי נמי לבראי

פשיטא לך - פשוט לך
אשכחתיה - מצאתי
כי היכי - כמו

הסבר: חוני המעגל שאל את האיש שנטע חרובים, האם
פשוט לו שיחיה עוד שבעים שנה וייהנה מפירותיהם?
אמר לו האיש: כשם שאני מצאתי בעולם חרובים
שנטעו אבותיי, כך אני שותל עבור ילדיי.

על המפה

האקדמיה הישראלית למדעים

האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים היא
מוסד אקדמי השוכן בירושלים, ליד בניין
המועצה להשכלה גבוהה. היא נוסדה בשנת
1961 במטרה לרכז מדענים איכותיים מישראל,
לקדם פעילות מדעית, ליעץ לממשלה בענייני
מדע, ולייצג את המדע הישראלי במוסדות
וכנסים בינלאומיים. נשיא האקדמיה הראשון
היה מרסין בובר, וסגנו היה אהרון קציר. כיום
חברים בה כ-100 מדענים מאוניברסיטאות
שונות בארץ, שנבחרים על ידי אסיפה כללית
של חברי האקדמיה. אחד מיעדי האקדמיה הוא
פרסום כתבים מדעיים, ועד היום היא הוציאה

לאור מעל 300
כותרים בכל
תחומי המדע.

פסל אלברט איינשטיין
בגן האקדמיה
(Wikipedia, Effib)

"תלמוד ישראלי" הינו פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי
ששם לו למטרה להנגיש את התלמוד תוך חיזוק
והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

הפרויקט כולל: שבעה כרכים על פי סדר הדף היומי,
עלונים שבועיים, עלונים ייחודיים לחגים, דף פייסבוק
פעיל, ערוץ youtube פעיל הכולל סרטונים, תוכניות
קצר, ועוד. מוקדי לימוד בקהילות ובתי ספר בכל
הארץ ואף בעולם.

תלמוד ישראלי - מפגשים דוורים,
מחברים עולמות.

סדר מועד | מסכת תענית, דף כ"ג-כ"ט
פרשת ויגש | א' ז' בטבת (5-11 לדצמבר)

דף כ"ג: "ונתתי מטר ארצכם בעתו"

בקריאת שמע אנו אומרים את הפסוק "ונתתי מטר ארצכם בעתו" - שכשעם
ישראל נוהג בדרך התורה, הקב"ה נותן גשם בזמן.

מה פירוש לתת גשם בזמן? זה זמן שהכל מעדיפים שהגשם ירד בשעות שאנשים
אינם מהלכים ברחובות וכן הוא לא יפריע. למשל, פעם, ביום שלישי בלילה ובלייל
שבת, איש לא היה נמצא ברחוב, והלילות הללו הם זמן נהדר לירידת גשמים.

כמאה וחמישים שנה לפני חורבן בית המקדש השני, חי שמעון בן שטח, שהיה
גדול הדור והנהיג את עם ישראל בדרך התורה והמצוות. מפני כך הקב"ה היטיב
עם אותו הדור שירד גשם רק ביום שלישי בלילה ובלייל שבת, ובשדותיהם צמחו
גרעיני חיטה בגודל ענק, ופירותיהם היו גדולים ומשובחים.

דף כ"ד: המלמד הצדיק

פעם אחת שתה האמורא "רב" בעיר שהיתה בה
עצירת גשמים והוא גזר תענית ציבור ובכל זאת
לא ירדו גשמים. והנה, כשהחל הקהל להתפלל
שירדו גשמים, ניגש אחד מבני העיר להיות תלמיד
וכשהוא אמר "משיב הרוח", מיד החלה לנשב
רוח, וכשאמר "מוריד הגשם", החל לרדת גשם.
אחר התפילה ניגש "רב" לאותו יהודי וביקש
לברר אילו מעשים טובים הוא עושה, שהקב"ה שומע את תפילתו מיד. סיפר
היהודי: אני מלמד תורה לילדים קטנים, ולומדים אצלי גם ילדים של הורים עניים
שאין להם כסף לשלם לי משכורת. אבל אני מלמד אותם בדיוק כפי שאני מלמד
את הילדים של ההורים העשירים שמשלמים לי משכורת.

המלמד הוסיף וסיפר, כי אם הוא מבחין שלאחד הילדים אין חשק ללמוד באותו
יום, הוא מבטיח לו מתנה פרט - דג! כדי שיהיה לו חשק ללמוד בתורה הקדושה.
אמר רב: "כזה יהודי צדיק - גם מלמד תורה בחינם לילדי העניים, וגם נותן פרסים
מספוא כדי שילמדו תורה - בודאי שהקב"ה שומע לתפילתו".

דף כ"ה: הניסים של רבי חנינא בן דוסא

התנא רבי חנינא בן דוסא היה צדיק כה גדול, שהקב"ה
אהב אותו וקים את כל בקשותיו.

פעם אחת, אחרי כניסת השבת ראה רבי חנינא שבתו
עצובה, מפני שבשעה שהכינה נרות שבת, היא מזגה
בטעות חומץ במקום שמן לתוך הכלי שבו מדליקים
את הנר, והיא ידעה שעוד מעט תכבה האש.

אמר לה רבי חנינא: "בתי, אל תעצבי. מי אמר לשמן
שיבער? השם! הוא גם יכול להורות לחומץ שיבער".

ואכן, הקב"ה עשה נס וגאולה שבת דלקו נרות החומץ עד מוצאי שבת, אחרי
שהדליקו מהם אש לגר הבדלה.

פעם באה שכינה לרבי חנינא ואמרה שהיא עצובה, מפני שבגתה בית, אך הקורות
שהניחו הבנאים על גג הבית אינן ארוכות מספיק, ונותר חור בגג הבית. רבי חנינא
ברך אותה: "יתארכו קורות ביתך". ואכן, הקורות של הבית "צמחו" והתארכו.

★ | מן ההסטוריה

תורת היחסות

תורת היחסות היא תיאוריה פיזיקלית שפיתח אלברט איינשטיין, שחוללה מהפכה בהבנת המציאות ומושגי היסוד של הפיזיקה. היא מורכבת מתורת היחסות הפרטית, אותה פרסם איינשטיין בשנת 1905, ומתורת היחסות הכללית, אותה פרסם ב-1915. עד אז הייתה מקובלת המכניקה של ניוטון כבסיס לפיזיקה, אולם איינשטיין הראה שהיא אינה מדויקת. אחד מהעקרונות החשובים של תורת היחסות הוא הנוסחה הידועה $E=mc^2$ לפיה ניתן להמיר חומר לאנרגיה. גילוי זה איפשר את פיתוח פצצת האטום והשימוש באנרגיה גרעינית. כיום משמשת תורת היחסות כבסיס לכל לימודי הפיזיקה.

נשיא מדינת ישראל ראובן ריבלין עם נשיאי האקדמיה למדעים לשעבר (מארכ ניימן, לשכת העיתונות הממשלתית)

מתפללים

לפניכם אירוע שעור דיון סוער:

אברהם בן ה-16 היה ילד מיוחד. חכם וסקרן מאוד, ויש חברים בכיתה בתיכון שאפילו הדביקו לו את הכינוי "איינשטיין". יום אחד אברהם הודיע להוריו כי הוא לא רוצה להמשיך ללמוד בתיכון, כי חלק מהלימודים משעממים אותו, וכי הוא רוצה לחקור, להתפתח להעמיק ולהגיע לרמה גבוהה רק בדברים שמעניינים אותו, והוא יעשה זאת בדרך שלו, ולא בדרך שהמורים רוצים שילמד. הדבר עורר דיון משפחתי סוער.

מצד שני:

חלק מבני המשפחה טענו שעם כל הכבוד לגאונות שלו, הוא עדיין צעיר ועליו ללמוד במערכת רשמית ובאופן מסודר את כל המקצועות שלומדים בתיכון, כדי שיהיה לו בסיס לחיים. אם הוא ירצה אח"כ באוניברסיטה להעמיק ולחקור נושא מסוים - זה יהיה מצוין, אבל רק אז, ולא בגיל התיכון.

מצד אחד:

חלק מבני המשפחה טענו שאברהם הוא באמת נער מיוחד וחכם מאוד מאוד ולכן צריך לאפשר לנער שכזה ללמוד בדרך אחרת כדי שיתפתח ויגדל. אם הוא מרגיש שהוא רוצה לעזוב את התיכון ולהתקדם בלימודים ובמחקר בדרך הגאונית שלו - יש לאפשר לו.

ו...מה?
ע"תכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפללתם' עליה אתם מוזמנים לשותף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

חמ"ד של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

קידוש החודש ועיבור השנה

קידוש החודש הוא קביעת היום בו חל ראש חודש, שהייתה נעשית בעבר בידי בית הדין על פי עדים שראו את מולד הירח. על פי העדים היה נקבע האם לקדש את החודש ביום 30 של החודש הקודם או אחריו. עיבור השנה הוא הוספת חודש אדר נוסף, "אדר שני", כדי לוודא שחג הפסח יצא בתקופת האביב ולא בחורף. כיום נקבעים ראשי החודשים והשנים המעוברות לפי לוח קבוע מראש.

רוצים להצטרף למאות אלפי לומדי הדף היומי?

להיות ממובילי לימוד הורים וילדים בקהילתכם או להעביר

שיעור שבועי עם חומר איכותי?

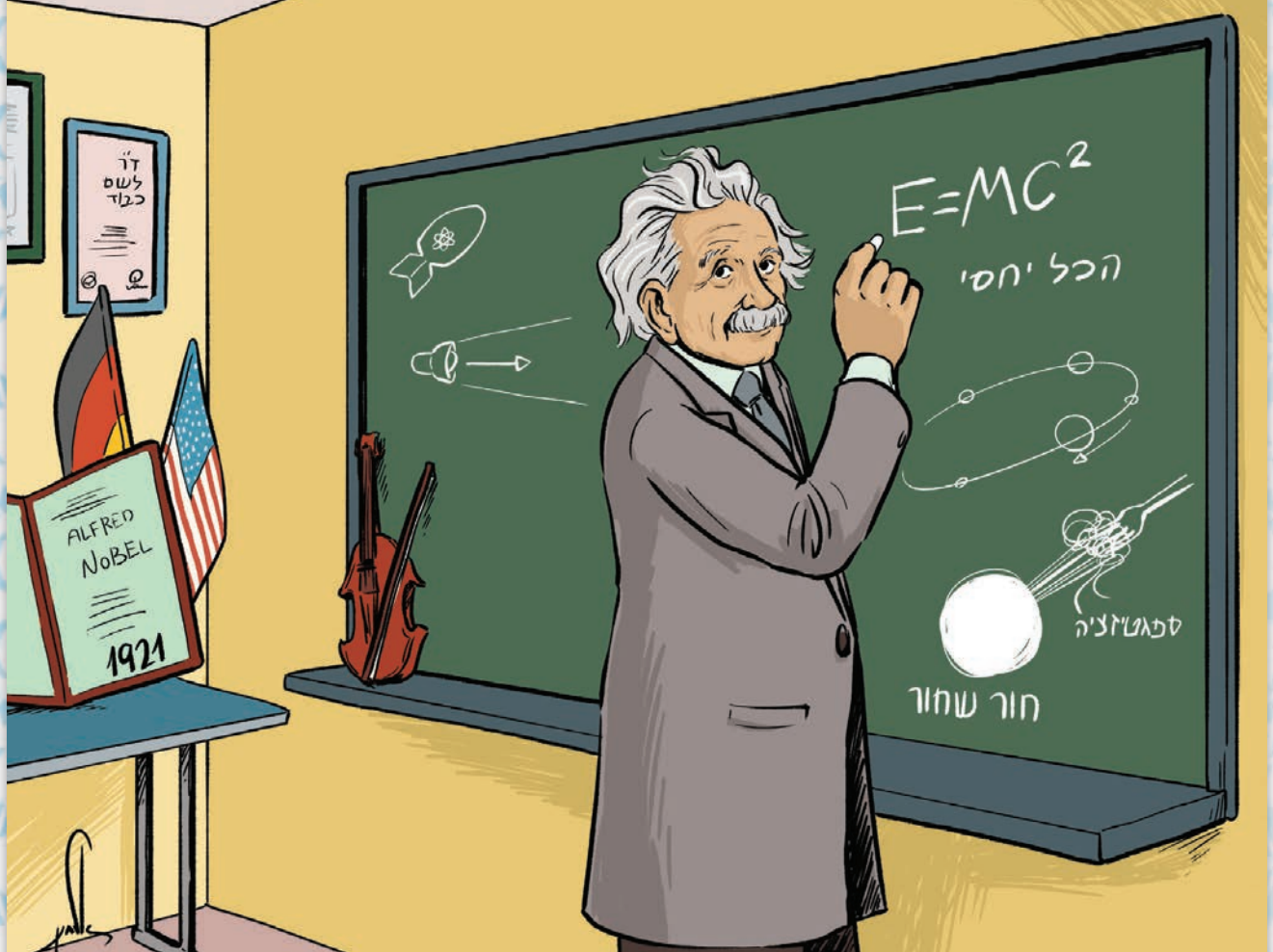

יש לנו פתרון בשבילכם! 'התלמוד הישראלי' - סוגיות מהדף היומי בעברית פשוטה להבנה, שאפשר ללמוד עם הילדים. כל קהילה שתצטרף, תקבל את העלון השבועי עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח הבית! לרישום סרקו את הקוד.

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0	ספירת הבריאה	
															
495 חתימת התלמוד	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביהמ"ק ה-2	-422 חורבן ביהמ"ק ה-1 וגלות בבל	תוכנית ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	מתן תורה	-1311 יציאת מצרים	אפרים ומנשה	-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם אבינו	-3760 בריאת העולם

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

אֶלְבֵּרְט אֵינְשְׁטַיִן
זָא געווען אַן איינציקער
יִשְׂרָאֵלִי וואָס האָט געקײַנט
דעם נאָבֶל פּרײַס.

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מי היא הדמות בציור?
- 2 איזה פרס חשוב היא קיבלה ובאיזו שנה?
- 3 מה הקשר בין המילים "הכל יחסי" לדמות?
- 4 איזה תפקיד הוצע לה והיא סירבה לקבל?

סרקו את הבר-קוד, היכנסו לערוץ היו-טיוב של
התלמוד הישראלי ותוכלו לצפות בעולם שלם של
סרטים בנושאים שונים ומגוונים, מרתקים ומעניינים

מי אני? |

1. פיזיקאי יהודי שנולד בגרמניה.
2. נחשב לאחד מגדולי המדענים בכל הזמנים.
3. פיתח את תורת היחסות.
4. הציעו לו להיות נשיא מדינת ישראל, אך הוא סירב.

לעומת זאת...

5780
ה'תש"פ

5778
ה'תשע"ח

5727
ה'תשכ"ז

5708
ה'תש"ח

5707
ה'תש"ז

5699
ה'תרצ"ט

5657
ה'תר"ץ

5323
ה'רמ"ח

5260
ה'ת"ס

5258
ה'תרנ"ח

4900
ה'רמ"ב

4800
ה'רמ"א

4650
ה'רמ"ה

510
ה'תקנ"א

1492
ה'רמ"ב

1500
ה'רמ"ג

1947
ה'תשמ"ז

2019
שנת סיום הש"ס
ללומי הדף היומי

2017
70 שנה
למדינת ישראל

1969
ה'תשכ"ט
אריה לוזין

1967
מלחמת
ששת הימים

1948
הקמת
המדינה

1947
מלחמת
העצמאות

1939
שואה

1897
ה'תרצ"ז

רבי יוסף
קארו

1500
העת
החדשה

1492
גירוש ספרד

ה'רמ"ב

רש"י

רבי סעדיה
גאון

510
ימי הביניים
תקופת הראשונים

סדר מועד | מסכת תענית, דפים כ"ו - כ"ט

דף כ"ו: פוהן ששתה יין לא יברך ברכת פוהנים

מצות "ברכת פוהנים" מכונה "נשיאת כפים", מפני שהפוהנים נושאים (מרימים) את כפות ידיהם בשעה שהם מברכים את בני ישראל. ארץ ישראל נוהגים הפוהנים לברך את בני ישראל בתפילת שחרית ובתפילת מוסף. בכל ימות השנה הפוהנים אינם נושאים את כפיהם בתפילת מנחה (חוץ ממנחה של תענית). מדוע? מפני שפוהן ששתה יין, אינו רשאי לברך "ברכת פוהנים", לפיכך תיקנו חכמים שאף פוהן לא ישא כפיו בתפילת מנחה, שמא שתה יין בארוחת הצהרים. **מנין יודעים שפוהן ששתה יין אינו רשאי לברך "ברכת פוהנים"? מיד אחר שמסתיימים הפסוקים בהם נכתבו הלכות הנזיר, כותבת התורה את מצות נשיאת כפים. מדוע כותבת אותם התורה זה לצד זה? כדי לרמוז לנו, שכפי שנזיר אינו רשאי לשתות יין, כך הרוצה לברך ברכת פוהנים, אסור לו לשתות יין. דרשה זו מכונה "סמוכים", שלומדים דרשה מכה ששני פסוקים סמוכים זה לזה, נמצאים זה לצד זה.**

דף כ"ז: אנשי ה"מעמד"

מה הם "מעמדות"? כאשר אדם מקריב קורבן, הוא בא לבית המקדש ועומד שם בשעה שמקריבים את קורבנו. מי יעמוד בבית המקדש כשמוקריבים את קורבן התמיד ששייך לכל עם ישראל? האם כל יום יבואו כל בני ישראל לבית המקדש לעמוד ליד הקורבן? אי אפשר! לכן תיקנו חכמים, שכל שבוע קבוצה של פוהנים, לויים וישראלים, יעמדו בבית המקדש בשעת הקרבת קורבן התמיד והם כמו נציגים של כל עם ישראל. הקבוצות הללו כוננו "אנשי מעמד", כי הם עמדו בבית המקדש ליד הקורבן. **אנשי המעמד היו צמים ברוב ימי השבוע, ובכל יום היו קוראים בתורה. ביום ראשון, היו קוראים את הפסוקים בפרשת בראשית המספרים מה ברא ה' ביום הראשון. ביום שני, קראו על בריאת העולם ביום שני. כך היו נוהגים בכל יום מימי השבוע. גם בערים שבארץ ישראל, היו מתאספים אנשים לבית הכנסת, מתענים ומתפללים שהקורבנות יתקבלו ברוח, וגם הם כוננו "אנשי מעמד".**

דף כ"ח: "בני סולמאי"

בדף זה לומדים על משפחה שהשם שלה היה "בני סולמאי". **מדוע כונו "בני סולמאי"? בזמן בית המקדש השני, כשהיוונים שלטו בארץ ישראל הם גזרו שלא יביאו עצים למזבח, כדי להבעיר אש להקרבת הקורבנות. כדי לשמור שהיהודים לא יביאו עצים לבית המקדש, העמידו היוונים שומרים בדרך המובילות לירושלים. היו בני משפחה שעשו תחבולה. הם לקחו עצים והרכיבו מהם סולמות, והחלו ללכת לכיוון ירושלים. כשהגיעו למחסום של השומרים, היו השומרים שואלים: "לאן אתם הולכים עם העצים?". אמרו היהודים: "אתם לא רואים שאלו סולמות? אנו הולכים להוריד גוזלים מהעצים". השומרים הניחו להם להמשיך בדרך, ואז הם פרקו את הסולמות והביאו את העצים לבית המקדש, וכך היו די עצים להקרבת קורבנות בבית המקדש. לבני משפחה זו קראו "בני סולמאי", על שם הסולם.**

דף כ"ט: יום תשעה באב - יום של בכיה לדורות

בתשעה באב קרו צרות רבות לעם ישראל. בתשעה באב נגזר על אבותינו שהיו במדבר, שלא יכנסו לארץ ישראל, רק אחרי שימות כל הדור שיצא מצרים. בתשעה באב גם נחרבו בית המקדש הראשון ובית המקדש השני. בית המקדש הראשון חרב בשנת ג' אלפים של"ח, בימי המלך צדקיהו, ובית המקדש השני חרב בשנת ג' אלפים תתכ"ח, בימי רבן יוחנן בן זכאי. בתשעה באב גם כבשו הרומאים את העיר ביתר והרגו את תושביה. **גירוש יהודי ספרד, שארע לפני כחמש מאות שנים, ארע בתשעה באב. לפני הגירוש, פרחה יהדות ספרד והיתה הגלות המאושרת ביותר של יהודים. היו יהודים תלמידי חכמים, מופלגים בחכמה והיו גם יהודים עשירים ושרים בחצר המלכות. אך פתאום החליט המלך הרשע פרידיננד והמלכה הרשעה איזבלה, שיהודי שלא יסכים להתנצר - יגורש מספרד. בתשעה באב עזבו היהודים את ארץ ספרד, ורוגם מתו בצרות ובתלאות.**

דבר תורה

אחת השאלות הקשות שעולה בפרשתנו היא - מה גרם ליוסף להימנע מלגלות לאביו שהוא חי במצרים? מדוע הוא לא שלח לו באופן מיידי כי האחים מכרו אותו למצרים וכי הוא המשנה למלך? תשובות רבות נכתבו על דבר זה, ובתוכן תשובתו החשובה של "אור החיים הקדוש", המלמדת רבות על חשיבות הזהירות מהלבנת פני חברו. מסביר "אור החיים", שיוסף לא רצה לבייש את אחיו מול אביו, כמו שאמרו חז"ל, "מוטב לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש ואל יביש פני חברו ברבים". יוסף חשב שאם יעקב אביו יידע על מזימתם של האחים - הדבר עלול לפגוע בשלומם של שבטי ישראל, ולכן העדיף יוסף לשמור את הדברים לעצמו ולא לפעול באופן אקטיבי ולגלות לאביו כיצד התגלגל למצרים.

חידה!

למדנו על הניסים שנעשו לרבי חנינא בן דוסא. לאילו אישים בתנ"ך נעשו הניסים הבאים?

1. אש ירדה מהשמים על הקורבן שלו.

2. הצבא שבא לתפוס אותו הוכה בסנוורים.

3. הירדן נבקע לו לשניים.

4. השמש חזרה לאחור עבורו עשר מעלות.

(וַיִּהְיֶה כִּי אָמַר לוֹ אֱלֹהִים, עֲשֵׂה אֵת אֲשֶׁר אָמַרְתָּ לִּי וְנִסְיָאֵי יְיָ עָלֶיךָ)

שאלות שהוץ??

- מי חילק דגים בתור פרס לילדים?
- מה אסור לכהן לעשות אחרי ששתה יין?
- איך הצליחו להגניב עצים לבית המקדש?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולן עד השעה 14:00, למייל talmudhagralla@medison.co.il יש לציין את מס' העולן עליו אתם עונים.* בפיקוח רואה חשבון

